

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра екології та технологій захисту навколишнього середовища

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувачка кафедри

Борисовська О.О.

«31» 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оцінка впливу на довкілля»

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	«Екологія»
Спеціалізація	-
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	7 кредитів ЄКТС (210 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	6-й семестр (11, 12 чверті)
Мова викладання	українська

Викладач: доц. Матухно Олена Вікторівна

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Оцінка впливу на довкілля**» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності 101 Екологія / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка», каф. екології та технологій захисту навколишнього середовища – Д.: НТУ «ДП», 2022. – 18 с.

Розробник –

Матухно Олена Вікторівна, доцентка, кандидатка технічних наук, доцентка кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки докторантів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 101 Екологія (протокол № 6 від 31.08.2022 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	10
6.1 Шкали	10
6.2 Засоби та процедури	10
6.3 Критерії.....	11
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	15
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Екологія» спеціальності 101 Екологія здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф17 «Оцінка впливу на довкілля» віднесено такі результати навчання:

ПР08	Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень
ПР09	Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення
ПР15	Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів
ПР16	Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі
ПР17	Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів
ПР20	Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства
ПР22	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля
ПР23	Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів

Мета дисципліни полягає в ознайомленні з нормативною і правовою основами оцінки впливу на довкілля, формуванні екологічного мислення в процесі прийняття рішень щодо впровадження господарської діяльності, набуття навиків практичної роботи, оволодіння прийомами і методами оцінки впливу на довкілля.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ПР08	ПР08.1-Ф17	Вміти працювати з законами та підзаконними актами, науково-технічними джерелами, нормативною літературою, проектною документацією для прийняття обґрунтованих рішень
	ПР08.2-Ф17	Вміти визначати види планованої діяльності, що підлягають оцінці впливу на довкілля, до прийняття рішення про впровадження планованої діяльності
ПР09	ПР09.1-Ф17	Вміти оцінювати поточну екологічну ситуацію (базовий сценарій), аналізувати та прогнозувати складні явища у природоохоронній діяльності
	ПР09.2-Ф17	Вміти оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів небезпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу
ПР15	ПР15.1-Ф17	Вміти визначати соціо-економіко-екологічні наслідки впровадження планованої діяльності
	ПР15.2-Ф17	Вміти визначати наслідки планованої діяльності для здоров'я людини, розраховувати ризики здоров'ю людини та соціальний ризик при впровадженні планованої діяльності

ПР16	ПР16.1-Ф17	Вміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища
	ПР16.2-Ф17	Знати процедури інформування громадськості про плановану діяльність
	ПР16.3-Ф17	Вміти відслідковувати нові проекти на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надавати пропозиції з рівня деталізації звіту з ОВД, надавати письмові або усні коментарі до звіту з ОВД під час громадських слухань
ПР17	ПР17.1-Ф17	Знати вітчизняне законодавство з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля
	ПР17.2-Ф17	Вміти оцінювати ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів
ПР20	ПР20.1-Ф17	Вміти формувати запити до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства
	ПР20.2-Ф17	Вміти розробляти програми моніторингу та контролю впливу на довкілля під час впровадження планованої діяльності, розробляти рекомендації з післяпроектного моніторингу
ПР22	ПР22.1-Ф17	Вміти обґрунтовувати заходи, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності
	ПР22.2-Ф17	Вміти обирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від рівнів техногенного навантаження на територію, враховувати кумулятивні впливи
ПР23	ПР23.1-Ф17	Вміти розробляти природоохоронні заходи при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційні заходи

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б2 Хімія, Б3 Фізика, Ф2 Геологія, Ф3 Біологія, Ф5 Метеорологія і кліматологія, Ф6 Основи загальної екології, Ф8 Біогеохімія, Ф12 Ґрунтознавство	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування
Ф1 Вступ до спеціальності	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти
Ф9 Екологічна безпека	Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду
Ф9 Екологічна безпека, Ф 14 Моделювання та прогнозування стану довкілля	Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф10 Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища	Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних
Ф 14 Моделювання та прогнозування стану довкілля	Уміти застосовувати програмні засоби, ПС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота	Аудиторні заняття	Самостійна робота
лекційні	70	34	36	10	60
практичні	140	68	72	8	132
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	210	102	108	18	192

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	70
ПР08.1-Ф17 ПР17.1-Ф17	Тема 1. Законодавство ЄС у сфері оцінки впливу на навколишнє середовище Основні принципи міжнародного екологічного права. Директиви ЄС з питань оцінки впливу на навколишнє середовище. Оптимізація законодавства України у сфері забезпечення екологічної безпеки	10
ПР15.2-Ф17 ПР17.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-17	Тема 2. Становлення системи оцінки впливу на довкілля в Україні ОВНС та екологічна експертиза. ОВНС та дозвіл на будівництво. Склад і зміст матеріалів ОВНС при проектуванні і будівництві об'єктів господарювання	5
ПР08.1-Ф17 ПР08.2-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17	Тема 3. Загальна характеристика Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Головні нововведення Закону. Основні терміни та визначення Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Сфера застосування оцінки впливу на довкілля. Категорії видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля. Класи наслідків (відповідальності) діяльності. Критерії визначення планової діяльності, її розширення та зміна, які не підлягають оцінці впливу на довкілля. Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля згідно з міжнародними зобов'язаннями України	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПР16.2-Ф17 ПР16.3-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17 ПР20.1-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	Тема 4. Процедура ОВД згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Стадії проведення ОВД. Супровід проходження процедури оцінки впливу на довкілля. Порядок ведення єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля. Повідомлення про плановану діяльність. Отримання умов щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації	5
ПР15.1-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР17.2-Ф17 ПР20.1-Ф17 ПР20.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	Тема 5. Розробка звіту з ОВД Розробка та узгодження екологічних проектів як складова екологічного менеджменту. Нормативно-методичне забезпечення та стандартизація підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля. Екологічний аудит як інструмент ефективного оцінювання поточного стану довкілля у процедурі ОВД.	10
ПР16.2-Ф17 ПР16.3-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР20.1-Ф17	Тема 6. Участь громадськості в процедурі оцінки впливу на довкілля Гласність оцінки впливу на довкілля. Роль громадськості під час розробки та прийняття рішень стратегічного характеру, що мають вплив на довкілля. Інформування громадськості про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності. Законодавче і нормативно-правове забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації та урахування громадських інтересів при розробленні і реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів та видів діяльності. Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля	5
ПР15.1-Ф17 ПР15.2-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17 ПР20.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	Тема 7. Отримання Висновку про ОВД Порядок передачі документації для надання висновку. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг	7
ПР15.1-Ф17 ПР15.2-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17	Тема 8. Оцінка транскордонного впливу на довкілля. Процедура здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля. Схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля	7
ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17	Тема 9. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПР17.1-Ф17 ПР20.2-Ф17	Тема 10. Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля. Положення про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля. Кваліфікаційної комісії з формування реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. Участь експертів у здійсненні оцінки впливу на довкілля	4
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		140
ПР09.2-Ф17 ПР15.2-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР16.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	1. Ознайомлення з процедурою ОВНС відповідно до вимог ДБН А.2.2-1-95 "Склад і зміст матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будівель і споруд". Складання заяви про наміри та заяви про наслідки.	12
ПР09.2-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР15.2-Ф17	2. Ознайомлення з процедурою ОВНС відповідно до вимог ДБН А.2.2-1-95 "Склад і зміст матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будівель і споруд". Розрахунки ризиків здоров'ю людини та соціального ризику.	12
ПР08.2-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР17.1-Ф17	3. Визначення категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля	12
ПР09.1-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР16.2-Ф17 ПР20.1-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	4. Складання Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля. Складання пропозицій з рівня деталізації Звіту з ОВД	12
ПР16.2-Ф17 ПР16.3-Ф17 ПР17.1-Ф17 ПР17.2-Ф17 ПР20.2-Ф17	5. Ознайомлення з Порядком передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля. Складання переліку інформації, що зазначається суб'єктом господарювання для реєстрації в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля. Складання Висновку з оцінки впливу на довкілля.	12
ПР16.2-Ф17 ПР16.3-Ф17 ПР17.1-Ф17	6. Процедура участі громадськості під оцінки впливу на довкілля. Складання оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля. Складання журналів реєстрації учасників громадських слухань. Ведення журналу реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли протягом громадських слухань. Складання протоколу громадських слухань. Форма договору проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля	12
ПР09.1-Ф17 ПР09.2-Ф17 ПР15.1-Ф17	7. Ознайомлення з методичними рекомендаціями з питань ОВД Ознайомлення з Загальними методичними рекомендаціями з	30

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПР15.2-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР20.1-Ф17 ПР20.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	підготовки Звіту з ОВД. Ознайомлення з Методичними рекомендаціями з підготовки Звіту з оцінки впливу на довкілля у різних галузях діяльності, в тому числі для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин	
ПР09.1-Ф17 ПР09.2-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР15.2-Ф17 ПР16.1-Ф17 ПР20.1-Ф17 ПР20.2-Ф17 ПР22.1-Ф17 ПР22.2-Ф17 ПР23.1-Ф17	8. Практичні рекомендації з підготовки Звіту з ОВД Ознайомлення з матеріалами практичних семінарів Міндовкілля щодо використання Загальних методичних рекомендацій під час розробки Звіту з ОВД: Семінар 1. Оцінка впливу на повітря, збереження біорізноманіття, кліматичні цілі. Семінар 2. Загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Частина 2. Вода. Семінар 3. Загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Частина 3. Землі і ґрунти. Надра.	13
ПР08.1-Ф17 ПР09.1-Ф17 ПР09.2-Ф17 ПР09.1-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР16.1-Ф17	9. Оцінювання поточного екологічного стану (базовий сценарій) Застосування SWOT-аналізу екологічної ситуації. Робота з базою даних національної онлайн-платформи «ЕкоСистема», з інформаційними системами Державної служби геології та надр України, Державного агентства водних ресурсів України, Публічною кадастровою картою, картою Смарагдової мережі (Emerald Network) та іншими вітчизняними та іноземними електронними ресурсами з питань екології, природокористування та захисту довкілля	13
ПР09.1-Ф17 ПР15.1-Ф17 ПР15.2-Ф17	10. Прогнозування негативного впливу на довкілля Моделювання розсіювання забруднень. Ознайомлення з програмою "Gaussian Dispersion Model Calculator". Ознайомлення з програмним забезпеченням ЕОЛ. Оцінювання викидів транспортних засобів	12
РАЗОМ		210

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час іспиту за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час іспиту має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<p>♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	95-100
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками</p>	90-94
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги</p>	85-89
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог</p>	80-84
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог</p>	74-79
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог</p>	70-73
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком</p>	65-69
	<p>Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями</p>	60-64
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p> <p>♦ збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументація та її відповідність відстоюваним положенням; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	<ul style="list-style-type: none"> - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<p>непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>	<p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовується комп'ютерне та мультимедійне обладнання, спеціалізоване програмне забезпечення, що знаходиться у вільному доступі в мережі Internet, спеціалізоване програмне забезпечення ЕОЛ. Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059- VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011р. №3038-УІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
3. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992р. № 2780-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991р. №1560-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
5. Закон України «Про забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994р. № 4004-ХІІ . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
6. Бабенко Л.В., Матухно О.В.Ю Сибір А.В. Оцінка впливу на довкілля: Навчально-методичний посібник. Частина І.– Дніпро: НМетАУ, 2019. – 39 с.
7. Бабенко Л.В., Матухно О.В., Романько Я.В. Оцінка впливу на довкілля: Навчально-методичний посібник. Частина ІІ.– Дніпро: НМетАУ, 2020. – 41 с.
8. Матухно О.В., Сибір А.В., Романько Я.В. Оцінка впливу на довкілля: Навчально-методичний посібник. Частина ІІІ. Практичні рекомендації з підготовки Звіту з ОВД. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 49 с.
9. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексеева [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія Манускрипт» - Львів, 2017. - 36 с.
10. Микієвич М.М. Європейське право навколишнього середовища: навч. посіб. / М.М. Микієвич, Н.І. Андрусевич, Т.О. Будякова. - Львів: Екоправо-Львів, 2004. - 256 с.
11. Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1010-2017-p
12. Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/989-2017-p>
13. Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1026-2017-p
14. Процедура оцінки впливу на довкілля планованої діяльності: короткий огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua/human-posts/protsedura-otsinky-vplyvu-na-dovkillya-planovanoyi-diyalnosti-korotkyj-oglyad/>
15. Формування звіту з ОВД: поради для бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecoprostir.com/2019/08/20/formuvannya-zvitu-z-ovd-porady-dlya-biznesu/>

16. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/documents/3342.html>
17. Методичні рекомендації з підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/documents/3643.html>

Допоміжні

18. Директиви Ради ЄС 85/337/ЕЕС від 27 червня 1985 р. щодо оцінки впливу на навколишнє середовище певних державних і приватних проєктів (Директива про ОВНС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://menr.gov.ua/news/31278.html>
19. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті: міжнар. док. від 25 лют. 1991р.: ратифікований Законом України № 534-ХІУ від 19 берез. 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 18. - Ст. 153 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/534-14>
20. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості у прийнятті рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища (Орхуська Конвенція) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015
21. Директива Європейського Парламенту та Ради 2001/42/ЄС від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://apena.com.ua/images/documents/211/5_Checked_dir_2001_42_ukr.pdf
22. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text.
23. Директива 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 р. про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище (кодифікація) // Офіційний вісник ЄС, L 26, 28 січня 2012 р., с. 1-21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enref.org/docs/dyrektyva-2011-92-es-pro-otsinku-vplyvu-okremyh-derzhavnyh-i-pryvatnyh-proektiv-na-navkolyshnje-seredovysche/>; http://env-approx.org/images/documents/toc/horizontal/Table_of_Concordance_Directive_EIA_NEW.pdf
24. Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище // Офіційний вісник ЄС, L 197, 21 липня 2001 р., с. 30-37. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enref.org/docs/dyrektyva-2001-42-es-pro-otsinku-vplyvu-okremyh-planiv-ta-prohram-na-navkolyshnje-seredovysche/>
25. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: Закон України № 237/94-ВР від 15 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 46. - Ст. 415. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012
26. Про затвердження Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629-IV від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 29. - Ст. 367. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

27. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / за ред Друзенка Г. - К.: К.І.С., 2010. - 533 с.
28. 12. Закон України «Про екологічну експертизу». Відомості Верховної Ради (ВВР), 1995, N 8, ст.54. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80>
29. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», від 25.06.1991р. №1264-ХІІ (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
30. Водний кодекс України № 214/95-ВР від 06.06.95 р. (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
31. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-ХІІ від 16.10.92 р. (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>
32. Закон України «Про рослинний світ», від 09.04.1999 р. № 591-ХІV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
33. Закон України «Про тваринний світ» від 03.03.1993 р. № 3041-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

34. Оцінка впливу на довкілля. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://menr.gov.ua/timeline/Ocinka-vplivu-na-dovkillya.html>
35. Єдиний реєстр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eia.menr.gov.ua/search>.
36. Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та СЕО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/news/Broshure_2.pdf

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оцінка впливу на довкілля»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Екологія»
за спеціальністю 101 Екологія

Розробник:
Олена Вікторівна Матухно

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19